

Fotröta hos får och getter – information till producenter

Beskrivning av sjukdomen

Fotröta är en smittsam, mycket smärtsam infektion i klövspalten och mjukare horndelar hos får och getter. Fotröta är en blandbakterieinfektion, där speciellt *Dichelobacter nosodus* och *Fusobacterium necroporum* ingår. Fuktiga, varma och smutsiga ytor i kombination med bristfällig fotvård hjälper sjukdomen att få fäste.

Det allmännaste symptomet är att djuret haltar. Många djur vill inte röra sig på grund av smärtan och ställer sig exempelvis på knä då de skall äta, men alla insjuknade djur haltar inte.

Förändringarna i klöven börjar alltid i klövspalten. Först försvinner behåringen och huden ger ett något glänsande intryck. Ibland kan huden i klövspalten spricka upp och börja avsöndra vätska. Inflammationen sprider sig längs linjen mellan klövkapseln och sulan och in till den mjuka delen av klöven. I värsta fall kan klövkapseln lossa helt.

Mer information och bilder på klövröta hittar du till exempel på Gård & Djurhälsans webbplats

<https://www.gardochdjurhalsan.se/fotrota/>.

Hur förhindrar du att få in smittan till din gård?

- Effektivera gårdens smittskydd
 - Se till att besökare utrustas med skyddskläder och – skyddsskor.
 - Undvik att använda samma redskap och utrustning som andra gårdar. Om du ändå gör det, se till att alltid noggrant rengöra och desinficera redskapen innan de flyttas från en gård till en annan.
- Tänk på detta när du köper djur.
 - Ta reda på den säljande gårdens sjukdomsstatus också för klövsjukdomar.
 - Undersök klövarna på djuret du ämnar köpa.
 - Håll de inköpta djuren separat innan du blandar ihop dem med dina övriga djur (rekommenderad karantän 6 veckor).

Hur undersöker jag djuren i min egen besättning?

- Gå igenom alla djurs klövar regelbundet.
 - På våren innan betessläpp
 - I samband med klippning av ullen
 - I samband med all klövvård
 - På hösten vid installningen
 - speciellt, ifall betena varit blöta
 - Kontrollera alltid haltande djur!

Hur undersöker jag klövarna?

- Kontrollera djurets samtliga klövar
- Tvätta klövspalten med hjälp av varmt vatten och en borste, torka klövspalten.
- Granska mellanrummet, gärna med hjälp av pannlampa.
- Om du hittar tecken på fotröta eller misstänkta förändringar, ta en bild!

Jämför med bilderna på Gård & Djurhälsans webbplats, <https://www.gardochdjurhalsan.se/fotrota/>.

Vad gör jag om jag hittar tecken på fotröta?

- Märk och avskilj djuret som uppvisar symptom.
- Ta kontakt med din veterinär för
 - En första kartläggning och provtagning. Anvisning finns på livsmedelsverkets webbplats <https://www.ruokavirasto.fi/sv/laboratorietjanster/undersokningar-om-djursjukdomar/anvisningar-for-provtagning/far-och-getter/fotrota-hos-far-och-get/>
 - Upprätta en skötselplan
- Sälj inga livdjur och delta inte i några utställningar/tävlingar under sjukdomsperioden.
- Ett djur som har kroniska förändringar lönar det sig att avlägsna från besättningen – men tala alltid med din veterinär först!

OBS! Får bör alltid hållas separat från nötkreatur (många gemensamma sjukdomar)

Utskicket har gjorts av ETU-får- och getveterinärgruppen

Kontaktperson :Johanna Rautiainen, Lammasmaailma, avgiftsbelagd rådgivningstelefon 0600306627